
V. POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA DO 2011 ROKU ORAZ HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ EKOLOGICZNYCH

5.1. Założenia rozwoju gminy w świetle ochrony środowiska

Przy wyznaczaniu obszarów działania i celów ekologicznych w zakresie ochrony środowiska dla Gminy Łądek oparto się głównie na Programie Ochrony Środowiska Powiatu Słupckiego oraz na analizie stanu środowiska dokonanej we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Uwzględniono również uwarunkowania społeczno-gospodarcze gminy.

Cele określone w powiatowym programie ochrony środowiska

„Program ochrony środowiska dla Powiatu Słupckiego” (na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011) wyznacza szereg celów, których realizacja przebiegać będzie równoległe na poziomie samorządów powiatowych i gminnych.

W ramach celów ekologicznych wyznaczono przedsięwzięcia (własne i koordynowane), których konsekwencją realizacji na szczeblu powiatowym jest poprawa stanu środowiska na terenach gmin. Ponadto program powiatowy zawiera priorytetowe kierunki działań w skali powiatu i gmin.

Do wyznaczonych celów ekologicznych w programie powiatowym należą:

- **Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych;**
- **Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową;**
- **Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku;**
- **Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;**
- **Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią;**
- **Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją;**
- **Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy;**
- **Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego.**

Na podstawie Programu ochrony środowiska Powiatu Słupckiego do sporządzenia Programu Ochrony środowiska dla Gminy Łądek przyjęto cele i zadania zestawione w poniższej tabeli.

Cele wg programu powiatowego

Tabela 56

Cel ekologiczny	Cele ekologiczne na poziomie gminy
1	2
Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych;	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji rolnej); - Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.); - Opracowanie i wdrożenie przez gminy (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Dokument ten powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska; - Poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór otworów drzwiowych i okiennych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą) kierunkową orientacją stron świata); - Zwiększenie udziału energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii.
Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową;	<ul style="list-style-type: none"> - Spalanie węgla lepszej jakości lub zamiana nośnika na bardziej ekologiczny - modernizacja kotłowni w obiektach komunalnych (przebudowa na gaz, ropę, biopaliwo); - Promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych – energia słoneczna; - Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat: wykorzystania proekologicznych nośników energii oraz szkodliwości spalania materiałów odpadowych (działalność Gminnego Punktu Edukacji Ekologicznej); - Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych; - Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych; - Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).
Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku;	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien); - Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu drogowego.
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	<ul style="list-style-type: none"> - Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych; - Uwzględnienie w studiach uwarunkowań i planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni).
Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią	<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe, na terenie powiatu, - Sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej; - Sukcesywna modernizacja istniejącej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej (rozdział kanalizacji sanitarnej i deszczowej) i pilna realizacja nowych sieci na terenie gminy; - Budowa oczyszczalni przyzgodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu), wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przyzgodowe; - Wdrożenie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek; - Budowa kanalizacji deszczowej; - Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej – budowa stanowisk składowania obornika i zbiorników na gnojówkę do roku 2010; - Inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji.

1	2
Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	<ul style="list-style-type: none"> - Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną; - Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych); - Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej); - Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.
Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy;	<ul style="list-style-type: none"> - Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych; - Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy wyłączyć np. z zalesiania; - Przeciwdziałanie wypalaniu traw; - Zalesianie leżących odłogiem oraz słabych bonitacyjnie użytków rolnych; - Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego oraz prowadzenia działalności rolniczej; - Wspieranie gmin w ustanawianiu użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na terenach rolniczych, gdzie występują pozostałości ekosystemów i cennych fragmentów krajobrazu.
Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego;	<ul style="list-style-type: none"> - Kontrola zakładów produkcyjnych i podmiotów gospodarczych, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko w celu zapewnienia prawidłowej i zgodnej z przepisami działalności; - Zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrolę przewozów i stanu technicznego pojazdów oraz czasu pracy kierowców.

Zródło: Program ochrony środowiska Powiatu Słupskiego;

5.2. Cele, kierunki i zadania do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łądek

We wcześniejszych rozdziałach przeprowadzono analizę stanu środowiska oraz uwarunkowań społeczno – gospodarczych na terenie Gminy Łądek. Szczegółowo omówiono poszczególne elementy środowiska i towarzyszące im zagrożenia. Konsekwencją dokonanej analizy i zidentyfikowanych zagrożeń jest podjęcie działań zmierzających do naprawy niekorzystnego stanu środowiska.

W celu realizacji przyjętego założenia konieczne jest ustalenie głównych zasad polityki ekologicznej w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Wymaga to wyznaczenia:

- **celów ekologicznych** – cel po osiągnięciu, którego, ma nastąpić poprawa danego elementu środowiska stanowiący ostateczny efekt podejmowanych kierunków działań (a w ramach kierunków działań, zadań ekologicznych);
- **kierunków działań** - kierunki służące do osiągnięcia wyznaczonych celów ekologicznych;
- **zadań ekologicznych** – konkretne przedsięwzięcia prowadzące do realizacji wyznaczonych kierunków działań w ramach danego celu ekologicznego. Zadania te mają charakter długookresowy i winny być realizowane aż do osiągnięcia założonego celu. Z uwagi na długi okres „dochodzenia” do wyznaczonego celu,

z zaproponowanych zadań należy określić zadania priorytetowe (priorytety ekologiczne) do realizacji.

Cele, zadania, limity i okresy ich uzyskania wynikają przede wszystkim z opracowanych i zatwierdzonych dokumentów, takich jak:

- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010;
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2002 – 2010;
- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego;
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Słupeckiego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łądek oparty, więc został o postanowienia wyżej wymienionych dokumentów oraz o postanowienia wynikające z dokumentów planistycznych, koncepcji i innych opracowań lokalnych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z obowiązujących przepisów.

Poniżej przedstawiono obszary strategiczne, cele i zadania ekologiczne dla Gminy Łądek w odniesieniu do konkretnych elementów środowiska. Ich realizacja złoży się na wypełnianie zadań określonych w II Polityce Ekologicznej Państwa, Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego oraz Programie Ochrony Środowiska Powiatu Słupeckiego, co powinno prowadzić do zrównoważonego rozwoju gminy.

Obszar strategiczny 1: Racjonalne użytkowanie zasobów naturalnych

Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi jest jednym z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju. Uwzględniając to założenie określony został:

Cel ekologiczny: **Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych**

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Racjonalizacja zużycia wody;*
- *Zmniejszenie materiałochłonności i odpadowości produkcji;*
- *Zmniejszenie energochłonności gospodarki i wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego za pomocą wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez następujące zadania:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Ograniczenie wykorzystywania wód podziemnych do celów przemysłowych (poza przemysłem spożywczym i niektórymi specjalnymi działami produkcji rolnej);
2. Wprowadzenie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwość współfinansowania, itp.);
3. Opracowanie i wdrożenie przez gminę (zgodnie z Prawem Energetycznym) planów zaopatrzenia w energię. Gminny Plan Energetyczny powinien określać rozwiązania w tym przedmiocie na obszarze gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska;
4. Poprawa parametrów energetycznych budynków - termorenowacja (dobór drzwi i okien o niskim współczynniku przenikalności cieplnej, właściwa izolacja termiczna ścian - ocieplenie budynków, lokalizacja nowych obiektów zgodnie z naturalną (cieplejszą) kierunkową orientacją stron świata) –w budynkach komunalnych;
5. Wdrażanie energii otrzymywanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - zaprowadzenie katalogu ofert dostępnych technologii i udostępnienie ich zainteresowanym;
6. Budowa instalacji umożliwiających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Obszar strategiczny 2: Ochrona powietrza

Realizacja zagadnienia jakości powietrza musi obejmować środowisko w szeroko rozumianym znaczeniu źródeł zagrożeń tj. emisji ze źródeł energetycznych i przemysłowych, emisji komunikacyjnej oraz emisji ze źródeł niskich tzw. emisji niskiej. Uwzględniając założenia ochrony powietrza określono:

Cel ekologiczny: **Zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcja emisji pyłów i gazów cieplarnianych niszczących warstwę ozonową**

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ograniczenie emisji do powietrza w energetyce i przemyśle;*
- *Ograniczenie emisji w sektorze mieszkalnictwa;*
- *Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowana przez następujące zadania:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Ujawnianie i zgłaszanie WIOŚ nowych źródeł zanieczyszczeń powietrza w celu podjęcia czynności kontrolnych i wykonania pomiarów;
2. Wyznaczenie, w oparciu o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, obszarów rozwoju energetyki odnawialnej – zgodnie z Gminnym Planem Energetycznym;
3. Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach komunalnych na rzecz paliw niskoemisyjnych (drewno, wierzba energetyczna, gaz, olej opałowy);
4. Edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat: wykorzystania proekologicznych nośników energii oraz szkodliwości spalania materiałów odpadowych (działalność Gminnego Punktu Edukacji Ekologicznej);
5. Wsparcie finansowe dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na bardziej ekologiczne - dotacje dla mieszkańców z tytułu zmiany źródeł ogrzewania;
6. Bieżąca naprawa dróg i ciągów komunikacyjnych;
7. Stosowanie stref (pasów) zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane).

Obszar strategiczny 3: Ochrona przed hałasem

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska (Dział V, art. 112), „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, między innymi poprzez utrzymanie hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, lub co najmniej na tym poziomie, oraz przez zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, w przypadku, gdy nie jest on dotrzymany”. Uwzględniając założenia ochrony przed hałasem określono cel ekologiczny:

Cel ekologiczny: *Zminimalizowanie uciążliwego hałasu w środowisku*

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ochrona przed hałasem komunikacyjnym;*
- *Ochrona przed hałasem przemysłowym.*

Osiągnięcie określonego celu ekologicznego w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą następujących zadań:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Modernizacja i rozbudowa lokalnego układu drogowego – modernizacja i remonty dróg na terenie gminy;
2. Wzmocnienie działalności kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska;
3. Inwentaryzacja źródeł emisji hałasu do środowiska, zwłaszcza hałasu przemysłowego;
4. Wspieranie inwestycji ograniczających ujemny wpływ hałasu, mianowicie: tworzenia pasów zwartej zieleni ochronnej, a także izolacji budynków (np. wymiana okien).

Obszar strategiczny 4: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Poziom promieniowania niejonizującego jest jednym z czynników wpływających na jakość życia człowieka. Podstawowa zasada ochrony przed polami elektromagnetycznymi została zapisana w art. 121 Prawa Ochrony Środowiska. Zgodnie z tą zasadą ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub, co najmniej na tych poziomach oraz na zmniejszaniu poziomów pól elektromagnetycznych, co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Uwzględniając założenia ochrony przed promieniowaniem określono:

Cel ekologiczny: Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunek działań ekologicznych:

- *Preferowanie małokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych.*

Osiągnięcie wyznaczonego celu ekologicznego w ramach określonego kierunku działania powinno być realizowane za pomocą następujących zadań:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Minimalizowanie liczb wysokich konstrukcji antenowych i lokalizowanie urządzeń nadawczych kilku użytkowników na jednej konstrukcji wspornej ze względu na ochronę krajobrazu;
2. Zachowanie terenu wolnego od zabudowy mieszkaniowej lub innej przeznaczonej na stały pobyt ludzi w odległościach od stacji i linii elektromagnetycznych ustalonych odpowiednimi decyzjami i uchwałami;

3. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zasad lokalizacji instalacji emitujących fale elektromagnetyczne;

Obszar strategiczny 5: Ochrona wód

Jednym z głównych zagadnień gospodarki wodnej jest zapewnienie odpowiedniej jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Najbardziej wymierne skutki poprawy środowiska wodnego przyniesie poprawa stanu infrastruktury. Uwzględniając założenia ochrony zasobów wodnych określono:

Cel ekologiczny: Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- Zarządzanie zasobami wodnymi;
- Ochrona zasobów wodnych;
- Ochrona przeciwpowodziowa i retencja wodna.

Osiągnięcie założonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane przez następujące zadania.

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Prawidłowa eksploatacja sieci wodociągowej, oraz wymiana wyeksploatowanych odcinków, zwłaszcza sieci azbestowych
2. Zintensyfikowanie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie gminy
 - budowa oczyszczalni ścieków w m. Ciężen,
 - modernizacja istniejących sieci kanalizacyjnych,
 - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Łądek – 5 km,
 - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Ciężen – 10 km,
 - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Dolany – 10 km;
3. Modernizacja i optymalizacja wykorzystania oczyszczalni ścieków w m. Łądek i Łądek;
4. Zaprowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zintensyfikowanie kontroli technicznej oraz częstotliwości opróżniania;

5. Opracowanie i wdrożenie systemu informowania społeczeństwa o jakości wody przeznaczonej do spożycia;
6. Dostosowanie się do powiatowego zintegrowanego systemu zarządzania zasobami wodnymi, obejmującego wody podziemne i powierzchniowe, na terenie gminy;
7. Opracowanie koncepcji gospodarki wodno – ściekowej;
8. Budowa oczyszczalni przyzagrodowych na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieopłacalna z przyczyn ekonomicznych, bądź bardzo trudna do realizacji ze względów technicznych (ukształtowanie terenu), wsparcie finansowe dla rolników realizujących oczyszczalnie przyzagrodowe;
9. Stopniowe ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko zanieczyszczeń obszarowych (pozostałości chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów) i punktowych (składowiska obornika) pochodzących z działalności rolniczej – budowa stanowisk składowania obornika i zbiorników na gnojówkę do roku 2010;
10. Inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji.

Obszar strategiczny 6. Ochrona powierzchni ziemi

Ochrona powierzchni ziemi zgodnie z zapisami ustawy Prawo Ochrony Środowiska, polega na zapewnieniu jej jak najlepszej jakości. Uwzględniając założenia ochrony powierzchni ziemi określono:

Cel ekologiczny: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Gleby użytkowane rolniczo;*
- *Zasoby kopalin.*

Osiągnięcie wyznaczonego celu w ramach określonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą następujących zadań:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;
2. Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (zminimalizowanie powierzchni gruntów rolnych o wyższych klasach bonitacyjnych)

- wyłączonych z produkcji rolnej i przeznaczonych na inne cele oraz zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej);
3. Ochrona i wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych spełniających rolę przeciwoerozyjną;
 4. Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej (Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych);
 5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu tworzenie i rozwój gospodarstw ekologicznych oraz wspieranie rolnictwa integrowanego;
 6. Bieżąca rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Obszar strategiczny 7: Zasoby przyrodnicze

Ochrona zasobów przyrody ma prowadzić do zachowania istniejącego jej stanu (różnorodności gatunkowej) oraz stwarzania warunków do jak najlepszego rozwoju. Uwzględniając konieczność ochrony zasobów przyrody określono:

Cel ekologiczny: Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem georóżnorodności i bioróżnorodności, w tym wzrost lesistości gminy

W celu osiągnięcia w/w celu określono kierunki działań ekologicznych:

- *Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych;*
- *Integracja aspektów ekologicznych z planowaniem przestrzennym;*
- *Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt;*
- *Ochrona lasów;*
- *Edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie ochrony przyrody.*

Osiągnięcie określonego celu w ramach wyznaczonych kierunków działań powinno być realizowane za pomocą następujących zadań:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Utrzymanie czystości w miejscach o większym natężeniu ruchu turystycznego na terenie gminy i w lasach;
2. Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych;
3. Opracowanie programu rozwoju agroturystyki w gminie;
4. Przeciwdziałanie rozwojowi budownictwa mieszkalnego i rekreacyjnego na terenach chronionych;

5. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, celem wskazania cennych przyrodniczo siedlisk, które należy wyłączyć np. z zalesiania;
6. Wdrażanie powiatowego planu zwiększenia lesistości;
7. Rygorystyczne przestrzeganie wymagań ochrony przyrody w ramach funkcjonowania obiektów turystycznych i rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego oraz prowadzenia działalności rolniczej;
8. Podjęcie działań w sprawie ustanowienia nowych form ochrony przyrody (pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, korytarze ekologiczne w dolinach rzek, a także obszarów i obiektów o szczególnych walorach i znaczeniu przyrodniczym);
9. Restrykcyjny nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów itp. – edukacja i nakładanie kar;
10. Wydawanie zezwoleń wyłącznie na uzasadnione wycinki drzew oraz konsekwentne stosowanie sankcji karnych w przypadku ujawnienia samowoli przy wycięciu drzew lub krzewów, a także ich zniszczeniu;

Obszar strategiczny 8: „Gorące punkty” i przeciwdziałanie poważnym awariom

Jednym z celów polityki ochrony środowiska jest **minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego lub biologicznego**, w tzw. „gorących punktach”.

Cel ten łączy działania z zakresu ochrony różnych elementów środowiska. Z tego względu kierunki działań służące do jego osiągnięcia skupiają się na przyczynach i ewentualnych skutkach ich powstawania.

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Zidentyfikowanie ewentualnych przedsiębiorstw wykorzystujących substancje niebezpieczne i wykorzystanie wniosków płynących z ich planów operacyjnych do opracowywania i aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego;
2. Uwzględnienie zasad bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych w projektach organizacji ruchu na drogach gminy;
3. Stworzenie systemu informowania społeczeństwa o możliwości wystąpienia zagrożenia;
4. Identyfikacja terenów potencjalnie zagrożonych z tytułu możliwości wystąpienia poważnej awarii lub klęski żywiołowej;
5. Modernizacja i doposażenie w sprzęt ratownictwa ekologicznego OSP.

Obszar strategiczny 9: Edukacja ekologiczna mieszkańców

Ze względu na specyfikę i wielokierunkowość zagadnień edukacji ekologicznej, została ona szczegółowo omówiona w rozdziale VI niniejszego opracowania. Zadania ekologiczne wyznaczone w ramach wyżej określonego celu to:

ZADANIA EKOLOGICZNE:

1. Powołanie Gminnego Punktu Edukacji Ekologicznej;
2. Wspieranie szkolnych kół zainteresowań o tematyce ekologicznej oraz konkursów o tematyce ekologicznej (np. na najbardziej ekologiczną klasę);
3. Współpraca gminy podczas organizacji kampanii informacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z coraz większej ilości odpadów, nieznacznego poziomu ich recyklingu i niewłaściwego składowania, włączenie do działań edukacyjnych problematyki gospodarki leśnej i ochrony lasu, włączenie do działań edukacyjnych problematyki związanej z ochroną przyrody;
4. Regularne aktualizowanie strony internetowej www;
5. Udział Urzędu Gminy w akcji „Sprzątanie świata”;
6. Podnoszenie świadomości ekologicznej pracowników Urzędu Gminy poprzez udział w szkoleniach i konferencjach tematycznych;
7. Wykorzystanie elementów przyrodniczych i kulturowych do kreowania wizerunku gminy (poprzez ujednoczony wzór wizytówek, papieru listowego z herbem gminy oraz inne materiały reklamowe np. długopisy).

5.3. Strategia realizacji przyjętych celów

Wyznaczone cele ekologiczne, a w ich ramach zadania, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Łądek, stanowią podstawę dla realizacji konkretnych zadań na przestrzeni kilkunastu lat.

Zadania zostały wyznaczone na podstawie analizy stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy, przewidywanych kierunków rozwoju oraz informacji w zakresie planowanych inwestycji (dziedzina ochrony środowiska), które przekazane zostały przez Urząd Gminy w Łądku oraz instytucje obligatoryjnie zajmujące się ochroną środowiska na obszarze gminy.

Zestawienie zadań ekologicznych przewidzianych dla Gminy Łądek, z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych, zawarto w harmonogramie realizacyjnym (tabela 57).

Z uwagi na szeroki zakres przedsięwzięć koniecznych do osiągnięcia wyznaczonych celów, spośród wszystkich zadań ekologicznych wybrano pewną grupę zadań, którą należy realizować w pierwszej kolejności. Są to zadania przewidziane do realizacji w latach 2004 – 2007 jako tzw. zadania priorytetowe - krótkoterminowe.

W harmonogramie ujęto również zadaniami przewidzianymi do realizacji w latach 2008 – 2011, są to zadania długoterminowe.

5.3.1. Przyjęte kryteria wyboru zadań priorytetowych

W celu realizacji Polityki ekologicznej na terenie Gminy Łądek konieczne było ustalenie harmonogramu prowadzenia zadań ekologicznych z rozbiem na zadania krótko i długookresowe oraz mechanizmy finansowo - ekonomiczne. Do najważniejszych kryteriów w skali gminy branych pod uwagę podczas sporządzania planu operacyjnego na lata 2004 – 2007 z perspektywą do roku 2011 należy wymienić:

- cele i kierunki wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa;
- zadania i kierunki zawarte w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2003 – 2006, z perspektywą na lata 2007 - 2010;
- kryteria przyjęte w Strategii rozwoju Województwa Wielkopolskiego;
- cele i zadania wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Słupeckiego;
- dysproporcje pomiędzy stanem wymaganym, a aktualnym;
- wymogi wynikające z obowiązujących ustaw;
- okresy przejściowe wynegocjowane przez Polskę dot. ustawodawstwa Unijnego;
- możliwość uzyskania wsparcia finansowego z różnych źródeł;
- ponadlokalny wymiar przedsięwzięcia;
- obecne zaawansowanie inwestycji;
- potrzeby gminy ważne przy osiągnięciu zrównoważonego rozwoju;
- wielokrotna korzyść z tytułu realizacji przedsięwzięcia.

5.3.2. Harmonogram realizacji zadań ekologicznych

W harmonogramie realizacyjnym (tabela 57) przygotowanym dla Gminy Łądek zestawiono cele, kierunki działań i zadania ekologiczne w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska. Celom ekologicznym przyporządkowano konkretne zadania

z określeniem czasu ich realizacji i instytucji, które powinny je realizować lub współrealizować. Z uwagi na specyfikę niektórych zadań np. edukacja ekologiczna, czy zadania kontrolne będą one realizowane zarówno w ujęciu krótko jak i długoterminowym.

W ramach wyznaczonego harmonogramu realizacyjnego, zadania podzielono na zadania własne gminy i zadania koordynowane. Opracowanie pn. „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym” wydane przez Ministerstwo Środowiska w 2002 roku, definiuje wyżej wymienione zadania następująco:

- *zadania własne gminy* – przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy;
- *zadania koordynowane* - pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla wojewódzkiego i centralnego, bądź instytucji działających na terenie gminy, ale podległych bezpośrednio organom wojewódzkim, bądź centralnym.

Proces zarządzania środowiskiem spoczywa na władzach lokalnych. Mając na uwadze spójność koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami władz samorządowych i rządowych a także współpracę z pozostałymi partnerami, zarządzanie środowiskiem Gminy Łądek przy pomocy Programu Ochrony Środowiska wymagać będzie ustalenia roli i zakresu działania poszczególnych podmiotów zaangażowanych w jego realizację, struktury organizacji Programu oraz systemu monitoringu.

Władze gminy pełnią w odniesieniu do Programu kilka funkcji. Jedną z ważniejszych jest funkcja regulacyjna, na którą składają się akty prawa lokalnego – uchwały oraz decyzje administracyjne związane odpowiednio z określonymi obszarami zagadnień środowiskowych. Władze pełnią również funkcje wykonawcze (zadania wynikające z ustaw) i kontrolne. Pożądaną jest, aby władze gminy pełniły również funkcje kreujące działania ukierunkowane na poprawę środowiska.

Do podstawowych instrumentów prawnych odnoszących się do zagadnień ochrony środowiska należą: standardy i normy środowiskowe, pozwolenia i odpowiedzialność administracyjna, karna i cywilna. Głównymi instrumentami finansowymi są opłaty ekologiczne, kary, fundusze celowe, ulgi podatkowe. Wśród instrumentów o charakterze społecznym wyróżniamy dostęp do informacji, komunikację społeczną, edukację i promocję ekologiczną.

Zadania ekologiczne nie ujęte w harmonogramie, a zamieszczone w części opisowej dotyczącej polityki ekologicznej, stanowią dla gminy dodatkową bazę możliwości realizacyjnych w ramach opracowanego Programu Ochrony Środowiska. Ich ewentualne wprowadzenie do harmonogramu może nastąpić na etapie przewidzianym Prawem Ochrony Środowiska (art. 14 ust. 2), po czteroletniej weryfikacji polityki ekologicznej państwa. W takim samym cyklu założono przyjmowanie kolejnych etapów realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łądek.

